

Magyar nyelv és irodalom

Tételcímek a 12B osztály számára középszintű szóbeli vizsgára (2020)

Összeállította: Lázárné Czigel Erzsébet szaktanár

IRODALOM

I.témakör: Művek a magyar irodalomból – kötelező szerzők

- 1.Ady Endre szerelmi lírájának elemző bemutatása, jellemző motívumai.
- 2.Arany János balladaköltészete, a lélektani balladák jellemző vonásai.
- 3.Háborúellenesség és költői szerepvállalás Babits Mihály világháborús költészetében.
- 4.József Attila szerelmi lírájának legfontosabb motívumai.
- 5.Kosztolányi Dezső Édes Anna című regényének lehetséges értelmezései, a lélektani regény műfaja.
- 6.Forradalom és szabadságharc képe Petőfi Sándor látomásverseiben és forradalmi költészetében.

II.Témakör: Művek a magyar irodalomból – választható szerzők

7. A reneszánsz tematika megjelenése Balassi Bálint költészetében.
- 8.Nemzeti múlt és jelen témája Kölcsey Ferenc hazafias lírájában.
- 9.A 19.századi falu értékrendjének, világképének megjelenése Mikszáth Kálmán novelláiban.
- 10.Haláltudat és életigenlés kettőssége Radnóti Miklós utolsó verseiben.
- 11.A személyiség deformációjának állomásai Örkény István Tóték című művében.
- 12.Az újszerű parasztábrázolás írói eszközei Móricz Zsigmond novelláiban.

III.Témakör: Művek a magyar irodalomból – kortárs szerzők

13. Az irodalmi parafrázis jelenségének bemutatása a kortárs irodalomban Lackfi János és Bődöcs Tibor művei alapján.

IV.Témakör: Művek a világirodalomból

14.Az Ószövedtség és az Újszövedtség felépítésének, tematikájának, főbb műfajainak bemutatása konkrét példák segítségével.

15. A kisember alakja az orosz irodalomban – Gogol A köpönyeg című művének elemző bemutatása.

16.Thomas Mann prózájának jellemző vonásainak bemutatása a Mario és a varázsló című műve alapján.

V.Témakör: Színház és dráma

17. A középkor és a reneszánsz szerelemfelfogásának ütközése Shakespeare Rómeó és Júlia című drámájában.

18. Madách Imre Az ember tragédiája című művének műfaja, szerkezeti felépítése, központi kérdései.

VI.Témakör: Az irodalom határterületei

19. A krimi műfajának irodalmi hagyományai és műfaji jellemzői, Agatha Christie Asztarté szentélye című novellájának elemző bemutatása.

VII.Témakör: Határon túli irodalom

20. Nevetés és sírás a határon túli irodalomban: Tamási Áron és Sánta Ferenc egy-egy novellájának elemző bemutatása.

NYELVTAN

I.Témakör: A kommunikáció

1.A kommunikáció fogalma, tényezői a Jacobson-modell alapján.

2.A kommunikáció nem nyelvi kifejezőeszközei írásban és szóban.

3.A kommunikációs zavar, a zaj.

II.Témakör: A magyar nyelv története

- 4.A nyelvemlék fogalma, a legfontosabb szövegemlékeink.
5. A nyelvújítás mozgalmának eredményei, módszerei.
- 6.A szókészlet rétegei: ősi örökség, belső keletkezésű elemek, idegen szók, jövevényszók, stb.

III.Témakör: Ember és nyelvhasználat

- 7.Az új szóbeliség – a chat-nyelv bemutatása.
8. A nyelvváltozatok rendszere: a nyelv vízszintes és függőleges tagolódása.
9. Nyelvünk helyzete a határon túl: kétnyelvűség, kettősnyelvűség, kevert nyelvűség.

IV.Témakör: A nyelvi szintek

- 10.A toldalékok rendszere.
11. Az alapszófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószók, névmások, igenevek.
12. Az egyszerű mondat fő részei.

V.Témakör: A szöveg

- 13.Szövegtípusok: szóbeli és írásbeli szövegek.
14. A munka világában szükséges szövegtípusok: a hivatalos levél.

VI.Témakör: A retorika alapjai

15. A szónok feladatai: anyaggyűjtéstől a megszólalásig.
16. Az érv felépítése, az érvek elrendezése.
17. A jó szónok tulajdonságai.

VII.Témakör: Stílus és jelentés

18. Hangalak és jelentés kapcsolata: egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú szavak.

19. Az egyszerűbb szóképek bemutatása, felismerése.

20. A publicisztikai stílus jellemző vonásai.